

vige slesvigiske Districter, betvivler jeg ikke i mindste Maade, selv om jeg ikke havde den fuldeste Tillid til det ærede Medlems Forsikring i saa Henseende; men jeg vil bede det ærede Medlem være overbevist om, at Misnoien blandt Møllerne her i Kongeriget, dengang Næringsfriheden blev indført med Hensyn til Mølleneringen, aldeles ikke var mindre, og det ærede Medlem har naaet hørt Tale om, at denne Misnoie endog var i Begreb med at faae sit Udtryk i en Monstreproces mod selve Staten paa Grund af Dophøvelsen af den særegne Ret, Møllerne hidtil havde havt. Jeg troer imidlertid, at man paa ingen Maade maa drage nogen Slutning fra Stykken af den Misnoie, der er mellem Møllerne i de slesvigiske Districter, til Berettigelsen af deres Krav til at faae Erstatning enten paa den ene eller anden Maade.

Maben: Sdet jeg i det Hele taget maa stadfæste den Udtalelse, om den uheldige Stilling, hvort Møllerne i de incorporerede slesvigiske Districter ere komne, som er fremkommen fra det ærede Medlem for Gros (Steenstrup), skal jeg tillade mig at omtale Forholdet, saaledes som det stiller sig i den af mig repræsenterede Valgkreds. Jeg har kun saarelidet Kjendskab til Forholdene paa Gros eller ved Ribe og skal derfor indskrænke mine Udtalelser til det, jeg kender, nemlig Forholdet i min Valgkreds. Der forefindes 3 Møller, der alle tidligere have tilhørt Staten. Det har tidligere været Tilfældet overalt i Slesvig, at Staten eiede Møllerne. Disse 3 Møller bleve bortsolgte til forskjellig Tid fra Staten med Møllervang og Pligtarbejde. Da det ærede Thing naaet ikke er saa ganske bekendt med, hvad man forstaaer ved Møllervang og Pligtarbejde, skal jeg tillade mig med et Par Ord at udtale mig derom. Møllervangen bestod i, at hele Landet var fordeelt i Districter mellem de forskjellige Møller, og at Beboerne skulde paa Tvangsmøller lade formale Alt, hvad de brugte af Rug, Hvede, Malt og af Grutting, som brugtes til Creaturfedning. Pligtarbejdet eller Møllehøveriet ydedes efter Omgang af

Tvangsdistrictets samtlige Beboere, baade Gaardeiere og Huusmænd. Gaardeterne forrettede Spandtjenesten, og Huusmændene Haandtjenesten, og Arbejdet bestod i, at Districtets Beboere skulde præstere al Kjørsel og Haandlangearbejde ved Møllehusets Nybygning og Reparation. De skulde endvidere levere Tællehalm til Møllehuset og Tækkereb til at binde Halmen fast med, de skulde foretage al Kjørsel og Haandarbejde ved Dyførelsen og Reparationen af Sluser og Vandværker, ved Oprensning af Mølledammen og Vandløbet til Møllen samt Afløbet fra Møllen, og de skulde endelig hente alle Møllestenene, hvor det forlangtes, i Hertugdømmet Slesvig, og i de fleste Tilfælde maatte de Kjøreligtige i min Egn hente dem i Slensborg eller Nabenraa. Deri bestode disse Rettigheder, som Mølleeierne havde tilkjøbt sig af Regjeringen. Den ene af disse Møller, Bræntore Mølle, er en Vandmølle, der ligger lige tæt ved den nuværende Landsgrændse. Den er kjøbt af Staten den 3die Juli 1769, til Møllen hører et Areal af 2 Tdr. 5 Epr. 2 Fd. 2 1/4 Albus Hartkorn. I Medfør af Forordningen af 6te Februar 1854 om Møllervangen og Møllehøveriets Ophør fik denne Mølle en Medsettelse i sin daværende Canon af 33 Rd. 58 $\frac{1}{2}$, og desuden fik Mølleren udbetalt en saakaldt slesvigsk Domaniobligation paa 100 Rd. Endnu hviler foruden reglementeret Gammelstat en Fordebsgssgift paa Møllen af 60 Rd. 52 $\frac{1}{2}$. I henved 3 Mar. efter Freden 1864 lige indtil For sommeren 1867 bestod en meget stor Indførselstold i Slesvig paa formalede Kornvarer; det maatte betales c. 8 Mk. af hvert 100 Pd. Meel og Gryn og c. 1 Rd. af hvert 100 Pd. Grutting. Det er altsaa en Selsfølge, at, da den omtalte Mølle ligger lige ved Landsgrændsen, var det ikke muligt for Noget, der hørte Syd for den nuværende Grændse, at bringe Korn derhen til Maling, og at Møllen saa at sige tabte fuldstændig sin Næring fra alle dem, der hørte Syd for Grændsen. Indførselstolden ophævedes som sagt i 1867, men den dobbelte Toldgrændse bestaaer endnu og er til megen Gene for Møllerne, thi det er en Selsfølge, at man ikke holder af at lade sig visitere 2